

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

	Стр.		Стр.
1. Статут и предмет на дейност	7	16. Дългосрочни финансови активи	26
2. База за изготвяне	7	17. Отсрочени данъчни активи и пасиви	26
3. Значими счетоводни политики	8	18. Материални запаси	27
4. Определяне на справедливите стойности	18	19. Търговски и други вземания	27
5. Управление на финансовия риск	19	20. Парични средства и парични еквиваленти	27
6. Нетни приходи от продажби	21	21. Основен капитал	27
7. Други приходи от дейността	21	22. Доход на акция	28
8. Разходи за материали	21	23. Заеми	28
9. Разходи за външни услуги	22	24. Провизии	29
10. Разходи за персонала	22	25. Търговски, други задължения и задължения към бюджета	30
11. Други разходи за дейността	23	26. Финансови инструменти	30
12. Нетни финансови приходи / (разходи)	23	27. Задължения за обезщетения на наети лица при пенсиониране	33
13. Разходи за данъци	23	28. Свързани лица	34
14. Дълготрайни материални активи	24	29. Събития след датата на баланса	36
15. Дълготрайни нематериални активи	25	30. Условни задължения	36

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

1. Статут и предмет на дейност

Елпром ЗЕМ АД е акционерно дружество, регистрирано с дело №25468 от 1991г. от Софийски градски съд в съответствие с Търговския Закон на Република България. Адресът на управление на Дружеството е бул. "Рожен" № 41, гр.София, област София, община Столична, район „Надежда”, п.к.1271 България.

Предметът на дейност на Дружеството е производство на асинхронни и синхронни електро двигатели и генератори; вътрешно и външна търговия, производство на специално технологично оборудване и инструментална екипировка.

Дружеството е част от групата на "Индустиален Холдинг България" АД, като мажоритарен собственик на капитала на Елпром ЗЕМ АД е „ЗММ-България Холдинг" АД.

2. База за изготвяне

(а) Изразяване за съответствие

Настоящият финансов отчет е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, приети от Комисията на Европейския съюз.

Оповестените по-долу значими счетоводни политики са прилагани последователно през всички периоди, представени в този финансов отчет.

Финансовият отчет, изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2008 г., е одобрен от Съвета на директорите на Дружеството на 16.03.2009 г.

(б) База за измерване

Финансовият отчет е изготвен в съответствие с принципа на историческата цена с изключение на дълготрайните материални активи, които са представени по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Методите, използвани за оповестяване на справедливите стойности, са оповестени в детайли в бележка 4.

(в) Функционална валута и валута на представяне

Този финансов отчет е представен в Български лева (BGN), който е функционалната валута на Дружеството. Финансовата информация, съдържаща се в годишния финансов отчет, е представена в хиляди лева.

(г) Използване на оценки и допускания

Изготвянето на финансовия отчет в съответствие с МСФО изисква ръководството да прави оценки, предвиждания и допускания, които влияят на прилагането на политиките и на отчетените суми на активи и пасиви, приходи и разходи. Реалният резултат може да бъде различен от тези очаквания.

Очакванията и основните допускания се преразглеждат във всеки отчетен период. Повторното преразглеждане на счетоводните оценки се признава в периода, в който оценката е преразгледана, когато преразглеждането засяга само този период, или в периода на преразглеждането и бъдещи периоди, ако преразглеждането оказва влияние на сегашния и на бъдещите периоди.

Информация за значителни позиции, които са засегнати от оценки на несигурността и критични допускания при прилагане на счетоводните политики, които имат най-значителен ефект върху сумите, признати във финансовия отчет, се съдържа в следните бележки:

- Бележка 14 – Материални дълготрайни активи
- Бележка 15 – Нематериални дълготрайни активи

Бележки към годишния финансов отчет

2. База за изготвяне

(г) Използване на оценки и допускания

- Бележка 18 – Материални запаси
- Бележка 19 – Търговски и други вземания
- Бележка 24 и 30 – Провизии и условни задължения
- Бележка 26 – Финансови инструменти

(д) Действащо предприятие

Финансовият отчет е изготвен на базата на предположението, че Дружеството е действащо предприятие и ще продължава своята дейност в обозримо бъдеще.

През последните три месеца на 2008 г. кредитната криза, засегнала световните пазари, се засили и на практика прерасна във всеобхватна пазарна криза. Тя има своите отражения във всички сектори и индустрии. Вероятността от значимо забавяне на икономическия растеж и дори навлизане в рецесия на някои икономически региони и държави е голяма. Това създава предпоставки Дружеството да продължи своята дейност в една трудна и все по-непредсказуема бизнес среда. Ръководството предвижда, че съществуващите капиталови ресурси и източници на финансиране ще са адекватни за ликвидните нужди през следващата 2009 г.

3. Значими счетоводни политики

Значимите счетоводни политики, представени по-долу, са приложени последователно във всички периоди представени в този финансов отчет.

(а) Операции с чуждестранна валута

Операциите с чуждестранна валута се отчитат във функционалната валута по обменния курс, приложим в деня на извършване на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се отчитат във функционалната валута по заключителния курс в деня на изготвяне на баланса. Печалба или загуба от курсови разлики, произтичащи от парични позиции, е разликата между амортизираната стойност във функционална валута в началото на периода, коригирана с ефективната лихва и плащанията през периода и амортизираната стойност в чуждестранна валута превалутирана по курса в края на периода. Не-парични активи и пасиви деноминирани в чуждестранни валути, които се отчитат по справедлива стойност, се превръщат във функционалната валута по курса на датата, към която е определена справедливата стойност.

Курсови разлики възникващи от превалутирането във функционалната валута се отчитат в печалби и загуби, освен разлики възникващи от превалутирането във функционалната валута на капиталови инструменти на разположение за продажба, финансово задължение предназначено като хедж на нетна инвестиция в операция извън страната, или отговарящи на условията хеджове на паричен поток, които се признават директно в собствения капитал (ако има такива).

От 1997 година обменният курс на Българския лев (BGN) е фиксиран към евро (EUR). Обменният курс е BGN 1.95583 / EUR 1.0.

(б) Финансови инструменти

(i) Недеривативни финансови инструменти

Недеривативните финансови инструменти включват инвестиции в капитал и дългови ценни книжа, търговски и други вземания, пари и парични еквиваленти, заеми и кредити и търговски и други задължения.

Недеривативните финансови инструменти се признават първоначално по справедлива стойност плюс, за инструменти които не се отчитат по справедлива стойност през печалби и загуби, всички директно свързани транзакционни разходи. След първоначално признаване недеривативните финансови инструменти се оценяват както е описано по-долу.

3. Значими счетоводни политики, продължение

(б) Финансови инструменти, продължение

Пари и парични еквиваленти включват парични наличности и депозити на виждане. Банковите овърдрафти, които са платими при поискване и формират неразделна част от управлението на паричните наличности на Дружеството, се включват като компонент на пари и парични еквиваленти за целите на изготвянето на отчета за паричния поток.

Отчитането на финансови приходи и разходи е оповестено в бележка 3(н).

Инвестиции, държани до падеж

Когато Дружеството има положителното намерение и възможност да държи дългови ценни книги до падеж, тогава те се класифицират като държани до падеж. Държаните до падеж инвестиции се оценяват по амортизирана стойност, като се използва методът на ефективния лихвен процент, намалена със загуби от обезценка.

Финансови активи на разположение за продажба

Инвестиции на Дружеството в капиталови ценни книги и някои дългови ценни книги се класифицират като финансови активи на разположение за продажба. След първоначално признаване те се оценяват по справедлива стойност и промените в тази стойност, различни от загуби за обезценка, и валутни курсови разлики от парични позиции на разположение за продажба, се отчитат директно в собствения капитал. Когато една инвестиция се отпише, натрупаните печалби и загуби в капитала се трансферират в печалби и загуби.

Финансови активи по справедлива стойност през печалби и загуби

Един инструмент се класифицира по справедлива стойност през печалби и загуби ако е държан за търгуване или се предназначи като такъв при първоначално признаване. Финансови инструменти се определят като такива по справедлива стойност през печалби и загуби ако Дружеството управлява такива инвестиции и взема решения за покупка и продажба според документираната стратегия за управление на риска на Дружеството. При първоначално признаване свързаните транзакционни разходи се признават в печалба и загуба когато възникнат. Финансовите инструменти по справедлива стойност през печалби и загуби се оценяват по справедлива стойност и последващите промени се отчитат в печалби и загуби.

Други

Други не-деривативни финансови инструменти се оценяват по амортизирана стойност като се използва метода на ефективния лихвен процент, намалена със загубите от обезценки.

Търговски и други вземания

Търговските и други вземания са представени по амортизирана цена на придобиване, намалена със сумите, за които се очаква да не бъдат изплатени обратно. Последните са представени като загуби от обезценка на базата на изчислените възстановими стойности на търговските вземания.

Лихвени заеми и кредити

Лихвените заеми първоначално се отчитат по стойност на възникване, намалена със съответните разходи по отпускане на заемите. При последваща оценка след първоначално признаване, такива заеми се отчитат по амортизирана стойност като всяка разлика между първоначалната стойност и стойност на падежа се отчита в Отчета за доходите за периода на заема на база на ефективния лихвен процент.

Търговски и други задължения

Търговските и други задължения се отчитат по тяхната амортизирана стойност.

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(б) Финансови инструменти, продължение

(ii) *Деривативни финансови инструменти*

През 2007 г. и 2008 г. Дружеството не е използвало деривативни финансови инструменти за хеджиране на рискове от промяна на валутни курсове, лихвени нива или парични потоци.

(iii) *Акционерен капитал*

Обикновените акции се класифицират като собствен капитал. Разходите, директно свързани с издаването на обикновените акции и опции върху акции, се признават като намаление на собствения капитал, нетно от всички данъчни ефекти.

(в) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

(i) *Признаване и оценка*

Имотите, машините, съоръженията и оборудването се отчитат по цена на придобиване или преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Цената включва всички разходи директно свързани с придобиването на актива. Цената на придобиване на активи по стопански начин включва разходите за материали и труд, всички други разходи по въвеждането на съответния актив в планиваната употреба, както и разходите за извеждането му от експлоатация и възстановяване на терена. Закупен софтуер, без който е невъзможно функционирането на закупено оборудване, се капитализира като част от това оборудване. Разходи по заеми свързани с придобиването или изграждането на квалифициращи се активи, се признават в печалби и загуби при възникването им.

Когато в имотите, машините, съоръженията и оборудването се съдържат компоненти с различна продължителност на полезен живот, те се отчитат отделно.

Ръководството на Дружеството е възприело политика на капитализиране на активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на, или надвишава ниво на същественост в размер на 700 лева.

(ii) *Последващи разходи*

Възникнали последващи разходи, за да се подмени част от актив от имотите, машините, съоръженията и оборудването, се капитализират в съответния актив само когато е вероятно предприятието да получи в бъдеще икономически ползи, свързани с тази част от актива, и разходите могат да бъдат оценени надеждно. Балансовата стойност на подменената част се отписва. Разходи предназначени да обслужват активите на ежедневна база се признават в отчета за доходите като разход в момента на възникването им.

(iii) *Амортизация*

Амортизацията се начислява в отчета за доходите на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на имотите, машините, съоръженията и оборудването, които се отчитат отделно. Амортизация на придобити активи при условията на финансов лизинг се начислява за по-късия измежду срока на договора и техния полезен живот, освен в случаите когато е почти сигурно придобиването на собствеността върху тях до края на срока на договора. Земята не се амортизира.

Очакваните срокове на полезен живот към текущия и предходния период са както следва:

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(в) Имоти, машини, съоръжения и оборудване (продължение)

- сгради 18-52 години
- машини, съоръжения и оборудване 5-20 години
- превозни средства 2-5 години
- стопански инвентар 5-10 години

Методите на амортизация, полезният живот и остатъчните стойности се преразглеждат към всяка дата на изготвяне на финансов отчет. Приблизителните оценки по отношение на някои позиции от съоръженията и оборудването бяха ревизирани през 2007 год. (виж бележка 14).

(г) Нематериални активи

(i) Нематериални активи

Нематериалните активи, придобити от Дружеството и имащи ограничен срок на използване, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупани загуби от обезценка.

Ръководството на Дружеството е възприело политика на капитализиране на нематериални активи в случай, че тяхната цена на придобиване е еквивалентна на или надвишава ниво на същественост в размер на 700 лева.

(ii) Последващи разходи

Разходи, свързани с поддръжката на нематериални активи, се капитализират, само когато се увеличават бъдещата икономическа изгода от актива. Всички останали разходи се признават като разход в момента на тяхното възникване.

(iii) Амортизация

Амортизацията се начислява в отчета за доходите на база линейния метод въз основа на очаквания срок на полезен живот на нематериалните активи.

Очакваните срокове на полезен живот са както следва:

- други нематериални активи 7 години
- програмни продукти 2 години

(д) Наети активи

Лизингови договори, по силата на които на Дружеството се прехвърлят всички значими рискове и изгоди от собствеността, се класифицират като финансов лизинг. При първоначално признаване лизингованите активи се отчитат по по-ниската от справедлива стойност и настояща стойност на минималните лизингови плащания. След първоначално признаване, активът се отчита според счетоводната политика приложима за съответния актив. Други лизингови договори са договори за оперативен лизинг и, освен за инвестиционни имоти, лизингованите активи не се признават в баланса на Дружеството. Инвестиционни имоти държани по договори за оперативен лизинг се признават в баланса на Дружеството по справедлива стойност.

(е) Материални запаси

Материалните запаси се отчитат по по-ниската от тяхната себестойност и нетна реализуема стойност. Отчетната стойност на материалните запаси се базира на метода на първа входяща-първа изходяща стойност и включва възникналите разходи при закупуване или производство, и тези във връзка с доставянето им до сегашното местоположение и състояние. По отношение на произведените материални запаси и незавършеното производство, себестойността включва подходяща част от непреките производствени разходи, базирана на нормалния оперативен капацитет.

Нетната реализуема стойност е очакваната продажна цена при нормални бизнес условия, намалена с очакваните разходи по завършване и продажба.

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(ж) Обезценка

(i) Финансови активи

Балансовата стойност на финансовите активи на Дружеството се преразглежда към всяка дата на изготвяне на баланса, за да се прецени дали не съществуват признаци за обезценка. Един финансов актив се счита за обзценен в случай, че има обективни доказателства за едно или повече събития, имащи негативен ефект върху очакваните бъдещи парични потоци от този актив.

Загуба от обезценка за финансов актив, отчитан по амортизирана стойност, се изчислява като разликата между неговата отчетна стойност и настоящата стойност на очакваните бъдещи парични потоци, дисконтирани с оригиналния ефективен лихвен процент. Загуба от обезценка по отношение на финансов актив на разположение за продажба се изчислява, като се използва неговата справедлива стойност.

Индивидуално значими финансови активи се тестват за обезценка на индивидуална база. Останалите финансови активи се оценяват колективно в групи, които имат сходни характеристики на кредитен риск.

Загуби от обезценка се признават в отчета за доходите. Натрупана загуба по отношение на финансов актив на разположение за продажба, преди призната в собствения капитал, се прехвърля в отчета за доходите.

Загуба от обезценка се признава обратно само ако може обективно да бъде свързана със събитие възникващо след признаването на загубата от обезценка. За финансови активи отчитани по амортизирана стойност и такива на разположение за продажба, които са дългови ценни книжа, обратното признаване се отразява в отчета за доходите. За финансови активи на разположение за продажба, които са капиталови ценни книжа, обратното признаване се отчита в собствения капитал.

(ii) Не-финансови активи

Отчетните стойности на не-финансовите активи на Дружеството, различни от инвестиционни имоти, материални запаси и отсрочени данъчни активи, се разглеждат към всяка дата на баланса с цел да се определи дали има признаци за обезценка. В случай, че съществуват такива признаци, се прави приблизителна оценка на възстановимата стойност на актива. За положителна репутация и нематериални активи с безкраен полезен живот, или които още не са готови за употреба, възстановимата стойност се определя на всяка дата на баланса.

Възстановимата стойност на актив или на обект, генериращ парични потоци, е по-високата от неговата стойност в употреба и справедливата му стойност, намалена с разходи по продажба. При оценката на стойността в употреба, бъдещите парични потоци се дисконтират до сегашната им стойност, като се прилага дисконтиращ процент преди данъци, отразяващ текущите оценки за пазара, цената на парите във времето и специфичния за актива риск. За актив, който не генерира самостоятелно парични постъпления, възстановимата стойност се определя за групата активи, генерираща парични постъпления, към която той принадлежи. Загуба от обезценка се признава винаги в случай, че балансовата стойност на един актив или група активи, генерираща парични постъпления, част от която е той, превишава неговата възстановима стойност. Загуби от обезценка се признават в отчета за доходите.

Загубите от обезценки по отношение на активи, различни от положителна репутация, признати в предходни периоди се преразглеждат към всяка дата на баланса за индикации, че загубата е намалела или вече не съществува. Загуба от обезценка се възстановява в случай, че има промяна в преценката, послужила за определяне на възстановимата стойност. Загуба от обезценка се възстановява само до размера на балансовата стойност на актива, която не надвишава балансовата стойност, намалена с акумулираната амортизация, в случай, че не е била признавана загубата от обезценка.

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(з) Активи, държани с цел продажба

Дълготрайни активи (или групи за продажба съдържащи печалби и загуби), чиято стойност се очаква да се възстанови основно чрез продажба, а не чрез продължаваща употреба, се класифицират като държани за продажба. Веднага преди да бъдат класифицирани като държани за продажба тези активи (или компоненти от група за продажба) се преоценяват според счетоводните политики на Дружеството. Нетекущ актив, държан за продажба, се оценява по по-ниската от неговата балансова стойност и справедливата стойност, намалена с разходите за продажба. Загуби от обезценка върху група държана за продажба първо се отнася към положителна репутация (ако има такава) и след това върху оставащите активи и пасиви на пропорционална база, освен че не се разпределя загуба върху материални запаси, финансови активи, отсрочени данъчни активи и инвестиционни имоти, които продължават да се отчитат според счетоводните политики на Дружеството. Загуби от обезценка при първоначално класифициране като държани за продажба и последващи печалби и загуби при преоценяване се признават в отчета за доходите. Не се признават печалби които надвишават всички натрупани загуби от обезценка.

(и) Доходи на персонала

(i) Планове за дефинирани вноски

Правителството на България носи отговорността за осигуряването на пенсии по планове за дефинирани вноски. Разходите по ангажимента на Дружеството да превежда вноски по плановете за дефинирани вноски се признават в отчета за доходите при тяхното възникване.

(ii) Платен годишен отпуск

Дружеството признава като задължение недисконтираната сума на оценените разходи по платен годишен отпуск, очаквани да бъдат заплатени на служителите в замяна на труда им за изминалия отчетен период.

(и) Доходи на персонала, продължение

(iii) Обезщетения при пенсиониране

Дружеството има задължение за изплащане на доход при напускане на тези свои служители, които се пенсионира в съответствие с изискванията на чл. 222, § 3 от Кодекса на Труда (КТ). Към датата на баланса ръководството оценява приблизителния размер на потенциалните разходи за всички служители на база на доклад, изготвен от актюер. В бележка 27 Задължения за обезщетения на наети лица при пенсиониране към финансовия отчет, е оповестена сумата на начисленото задължение, както и основните допускания, на базата на които е извършена оценката на задължението.

(к) Провизии

Провизия се начислява в случаите, когато Дружеството има правно или конструктивно задължение в резултат от минали събития, и е вероятно погасяването на задължението да се осъществи за сметка на изходящ поток от икономически ползи. Провизиите се определят чрез дисконтиране на очаквани бъдещи парични потоци на база лихвен процент преди данъци, който отразява текущата пазарна стойност на парите във времето и рисковете, специфични за задължението.

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(i) *Гаранции*

Провизии за гаранции се признават, когато свързаните с тях продукти или услуги са продадени. Провизиите се базират на исторически данни за гаранциите и на претегляне на всички възможни случаи с вероятността те да се случат.

(ii) *Съдебни спорове*

Където е вероятно определен изходящ поток, съдържащ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължение по съдебен спор, Дружеството признава провизия. Провизията се базира на най-добрата оценка, дадена от юридическите съветници на Дружеството. В случаите, когато не може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението, се оповестява като потенциално задължение.

(л) *Приходи*

(i) *Приходи от продажба на стоки*

Приходи от продажбата на стоки се признава по справедлива стойност на полученото или което се очаква да се получи възнаграждение, намалено с върнатите стоки, отстъпки или рабати. Приход от продажба на стоки се признава в отчета за доходите в момента, когато същественият риск и собственост се прехвърлят към купувача, получаването на възнаграждението е вероятно, свързаните разходи и възможните връщания на стоки могат да се определят надеждно, няма продължаващо участие в управлението на стоките и сумата на прихода може да се измери надеждно.

Прехвърлянето на рисковете и изгодите варират според конкретните условия на договора за продажба. За по-голямата част от продажбите на стоки от Дружеството, прехвърлянето обикновено се извършва с предаване на стоките на купувача в склада на Дружеството.

(ii) *Приходи от услуги*

Приходите от предоставени услуги се признават в отчета за доходите пропорционално на степента на завършеност на сделката в деня на изготвяне на баланса. Степента на завършеност обикновено се определя посредством анализ на извършената работа.

(iii) *Приходи от комисионни*

Когато Дружеството действа в качеството си на агент, а не на принципал по дадена транзакция, признатият приход е нетната сума на комисионната получена от Дружеството.

(iv) *Приходи от наеми*

Приходи от наеми от инвестиционни имоти се признават в отчета за доходите по линеен метод за периода на наема. Получени допълнителни плащания се признават като неделима част от общия приход от наем за периода на наема.

(v) *Приходи от дарения/(финансирания)*

Получени дарения/ (финансирания) се отчитат, когато има значителна сигурност, че Дружеството ще изпълни условията, при които те са отпуснати. Дарение (финансиране), целящо да обезщети Дружеството за текущо възникнали разходи се признава като приход в същия период, в който са възникнали разходите. Дарение (финансиране), целящо да компенсира Дружеството за направени разходи по придобиване на активи, се признава като приход от финансиране на систематична база пропорционално на начислената за периода амортизация на активите, придобити срещу полученото дарение.

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(л) Приходи, продължение

Финансиране от други източници

Финансиране от фонд „Условия на труд” за текущи ремонти и Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия

Финансирането за дълготрайни активи от Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средните предприятия се показва първоначално в баланса като отсрочено финансиране, когато има достатъчна сигурност, че то ще бъде получено и че Дружеството ще е в състояние да изпълни всички свързани с него изисквания. Приходите от финансиране за дълготрайни активи се признават в отчета за приходи и разходи на системна база в рамките на полезния живот на актива.

(м) Плащания по лизингови договори

Плащания по оперативен лизинг се признават в Отчета за доходи на база линейния метод за времето на продължителност на лизинговия договор. Получени външни ползи се признават в отчета за доходи като неразделна част от общите лизингови разходи.

Първоначалните преки разходи, направени конкретно във връзка с получаване на приходи от оперативен лизинг, се признават в отчета за доходите в периода, в който са възникнали.

Минималните лизингови вноски по финансово-обвързани лизингови договори се разпределят му финансови разходи и намаляване на неуредените задължения. Финансовите разходи се разпределят към всеки период за времето на лизинговия срок така, че да се постигне постоянен периодичен лихвен процент, на остатъка от задължението. Потенциалните лизингови плащания се отчитат, като се направи отново преценка на минималните лизингови плащания за остатъчния срок на лизинга, когато корекцията по лизинга е потвърдена.

(н) Финансови приходи и разходи

Финансовите приходи включват приходи от лихви по инвестирани средства, приходи от дивиденди, печалба от продажба на налични за продажба финансови активи, промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност, когато промяната се отчита като печалба или загуба, печалба от операции в чуждестранна валута и печалби от хеджингови инструменти, признати като печалби и загуби. Приход от лихви се признава в момента на начисляването му по метода на ефективната лихва. Приход от дивиденди се признава на датата, на която е установено правото на Дружеството да получи плащането, която в случая на котиран/търгуеми ценни книжа е датата, след която акциите стават без право на получаване на последния дивидент.

Финансови разходи включват разходи за лихви по заеми, разходи в резултат на увеличение на задължението, следствие на приближаване с един период на датата, определена за реализиране на провизии, загуби от операции в чуждестранна валута, промени в справедливата стойност на финансови активи, отчитани по справедлива стойност, когато промяната се отчита като печалба или загуба, обезценка на финансови активи и загуби от хеджингови инструменти, които се признават като печалба или загуба. Всички разходи по платими лихви по заеми се признават като печалба или загуба, като се използва методът на ефективния лихвен процент.

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(о) Данък върху печалбата

Данъкът върху печалбата за годината представлява текущи и отсрочени данъци. Данъкът върху печалбата се признава в Отчета за доходи с изключение на този, отнасящ се до статии, които са признати директно в капитала, като в този случай той се представя в капитала.

Текущият данък са очакваните данъчни плащания върху облагаемата печалба за годината, прилагайки данъчните ставки в сила към датата на изготвяне на баланса, и някои корекции на дължимия данък, отнасящи се за предходни години.

Отсрочените данъци се изчисляват чрез балансовия метод върху временните разлики между сумата на активите и пасивите, използвана за целите на изготвянето на финансовия отчет и сумата, използвана за данъчни цели. Сумата на отсрочените данъци се базира на очакването те да се реализират или приспадат, използвайки приложимите към датата на баланса данъчни ставки.

Актив по отсрочени данъци се начислява само до размера, до който е възможно бъдеща облагаема печалба да бъде налична при условие, че неизползваните данъчни загуби и кредити могат да бъдат използвани. Отсрочените данъчни активи са намалени с размера на тези, за които бъдещата изгода не е повече вероятно да бъде реализирана.

Допълнителният данък, който произтича от разпределянето на дивиденди, се отчита в момента, в който възниква задължението за изплащане на съответния дивидент.

При определянето на текущите и отсрочените данъци Дружеството използва счетоводната база, описана в бележка 2 по-горе.

(п) Доход на акция

Дружеството представя данни за основни доходи на акция или с доходи на акция с намалена стойност за обикновените си акции. Основните доходи на акция се изчисляват като печалбата или загубата разпределяема към обикновените акционери се раздели на среднопретегления брой на обикновени акции на Дружеството през този период. Доходи на акция с намалена стойност се определя чрез коригиране на печалбата или загубата разпределяема към обикновените акционери и среднопретегления брой на обикновените акции за ефектите от всички потенциални обикновени акции с намаляващ дохода на акция ефект, които включват конвертируеми облигации и опции върху акции предоставени на работниците и служителите.

(р) Международни стандарти за финансова отчетност (МСФО) и разяснения (КРМСФО), одобрени за прилагане от Европейската комисия, които още не са в сила към балансовата дата

Редица нови стандарти, промени към съществуващи стандарти и интерпретации все още не са влезнали в сила към 31 декември 2008 г., и не са приложени при изготвянето на този финансов отчет:

- Допълнение към МСФО 2 *“Плащания на база акции – условия за преминаване и прекратяване”* (в сила от 1 януари 2009 г.). Промените разясняват дефиницията на условия за придобиване, въвеждайки концепцията за условията за непридобиване. Тези условия следва да намерят отражение в справедливата стойност на датата на споразумяването и невъзможността да се изпълнят условията за непридобиване най-общо се считат за прекратяване. Допълнението към МСФО 2 ще стане задължително за финансовите отчети за 2009 г. с ретроспективно прилагане. Ръководството счита, че допълнението към МСФО 2 няма да има ефект за Дружеството доколкото Дружеството няма планове свързани с плащания на база акции.

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(р) Международни стандарти за финансова отчетност (МСФО) и разяснения (КРМСФО), одобрени за прилагане от Европейската комисия, които още не са в сила към балансовата дата, продължение

МСФО 8 – “*Оперативни сегменти*” (в сила от 1 януари 2009 г.). Стандартът изисква оповестяване на сегменти на база на компоненти на Групата, които ръководството наблюдава при вземане на оперативни решения. Оперативните сегменти са компоненти от Групата, за които е налична самостоятелна финансова информация, която се преглежда периодично от лице с ръководни функции при вземане на оперативни решения, при преценка как да се разпределят ресурсите и при оценка на представянето. Дружеството счита, че стандарта няма да има ефект върху финансовите резултати или собствения капитал, и няма да промени значително представянето и оповестяването на оперативни сегменти във финансовите отчети.

- Ревизиран МСС 1 “*Представяне на финансовите отчети*” (в сила за годишните периоди започващи на или след 1 януари 2009 г.). Ревизирият стандарт изисква информацията във финансовите отчети да бъде обобщена въз основа на сходни характеристики. Стандартът въвежда понятието отчет за всеобхватните доходи.
- Елементите на отчета за доходите и компонентите на отчета за всеобхватните доходи, могат да бъдат представени или в един отчет за всеобхватните доходи (ефективно обединяващ отчета за доходите и всички промени в капитала от трансакциите с не-собственици), или в два отделни отчета (отделен отчет за доходите, следван от отделен отчет за всеобхватните доходи).
Дружеството обмисля дали да представи един отчет за всеобхватните доходи или два отчета.
- Ревизиран МСС 23 – “*Разходи по заеми*” премахва възможността всички разходи по заеми да се отчитат като разход в момента на възникване и изисква предприятията да капитализират разходите по заеми директно свързани с придобиването, строителството или производството на отговарящ на условията актив, като част от себестойността на актива. Ревизирият МСС 23 става задължителен за финансовия отчет на Дружеството за 2009 г. и ще предизвика промяна в счетоводната политика на Дружеството. Според преходните разпоредби, Дружеството ще приложи ревизирия МСС 23 за активите отговарящи на условията, за които капитализирането на разходи по заеми започва на или след ефективната дата.
- КРМСФО 13 – “*Клиентски програми за лоялност*” засяга отчитането от предприятия, които са въвели или участват в програми за лоялност на клиентите им. Отнася се за програми за лоялност на клиентите, при които клиентите могат да разменят натрупани кредити за награди като безплатни или с намалена цена стоки и услуги. Тези предприятия следва да заделят част от постъпленията от първоначалната продажба като кредити за награди и да признават постъпленията като приходи едва след като са изпълнили задължението си. КРМСФО 13 е приложим за първи път за финансовия отчет на Дружеството за 2009 г. и Ръководството счита, че няма да има значим ефект върху финансовия отчет.

Ръководството счита, че е от значение да отбележи следните ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, които към датата на баланса участват в общата рамка на МСФО одобрени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС), но които все още не са били одобрени за прилагане от Европейската комисия и съответно не са взети под внимание от Дружеството при изготвянето на този финансов отчет:

- 35 подобрения към общо 24 МСФО и МСС (2008)
- Ревизиран МСФО 3 “*Бизнес комбинации*” (2008)
- Ревизиран МСФО 1 – “*Прилагане за първи път на Международните стандарти за финансово отчитане*”
- Промени към МСФО 1 и МСС 27, засягащи цена на инвестиция в дъщерно предприятие, в съвместно предприятие или в асоциирано предприятие

Бележки към годишния финансов отчет

3. Значими счетоводни политики, продължение

(р) Международни стандарти за финансова отчетност (МСФО) и разяснения (КРМСФО), одобрени за прилагане от Европейската комисия, които още не са в сила към балансовата дата, продължение

- Промени към МСС 32 и МСС 1 засягащи опции за продажба на финансови инструменти и задължения възникващи при ликвидация
- Промени към МСС 39, засягащи допустим предмет на хеджиране и преходни разпоредби
- КРМСФО 12 – “Споразумения за концесии на услуги”
- КРМСФО 15 – “Споразумение за изграждане на недвижими имоти”
- КРМСФО 16 – “Хедж на нетна инвестиция в чуждестранна операция”
- КРМСФО 17 – “Разпределяне на непарични активи на собственици”

Към датата на изготвяне на настоящия финансов отчет, ръководството на Дружеството счита, че бъдещото прилагане на посочените ревизирани стандарти, нови разяснения и промени към съществуващи стандарти, когато те бъдат одобрени от Европейската комисия за прилагане в Европейския Съюз, не би имало значим ефект върху финансовите отчети на Дружеството.

4. Определяне на справедливите стойности

Някои от счетоводните политики и оповестявания изискват определяне на справедливи стойности за финансови и за не-финансови активи и пасиви. Справедливи стойности са определени за целите на отчитането и оповестяването на базата на следните методи. Когато е приложимо, в съответните бележки е оповестена допълнителна информация за допусканията, направени при определянето на справедливите стойности на специфичния актив или пасив.

(i) Търговски и други вземания

Справедливите стойности на търговски и други вземания се определя като настоящата стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с пазарна лихва към датата на баланса.

(ii) Не-деривативни финансови задължения

Справедливите стойности, които се определят за целите на оповестяването, се изчисляват на базата на настоящата стойност на бъдещи парични потоци на главници и лихви дисконтирани с пазарен лихвен процент към датата на баланса. За финансов лизинг пазарния лихвен процент се определя на базата на сходни лизингови договори.

(iii) Имоти, машини, съоръжения и оборудване

Справедливите стойности на имоти, машини, съоръжения и оборудване, се базират на пазарни цени. Пазарната цена на един имот е приблизителната сума за която един имот може да бъде раменен на датата на оценката между желаещи купувач и продавач в сделка при пазарни условия, където страните са действали информирани, честно и без насилие. Пазарните цени на машини и оборудване се базират на налични пазарни цени за сходни активи. Дружеството е направило преглед на справедливите стойности във връзка с прилагането на алтернативния подход на оценка на дълготрайните активи.

(iv) Материални запаси

Справедливите стойности на материалните запаси, придобити в бизнес комбинации, се определят на базата на приблизителната продажна цена при нормален ход на бизнеса, намалена с очакваните разходи по завършване и продажба, и разумна надценка, базирана на усилията, необходими за завършване и продажба на материалните запаси. Преглед е направен във връзка с оценката до нетна реализуема стойност.

Бележки към годишния финансов отчет

5. Управление на финансовия риск

Дружеството има експозиция към следните рискове възникващи от употребата на финансови инструменти:

- кредитен риск
- ликвиден риск
- пазарен риск.

Тази бележка представя информация за експозицията на Дружеството към всеки един от горните рискове, целите на Дружеството, политики и процеси за измерване и управление на риска, и управлението на капитала на Дружеството. Допълнителни количествени оповестявания са включени в бележките към финансовия отчет.

Ръководството носи отговорността за установяване и управление на рисковете, с които се сблъсква Дружеството. Тази политика установява лимити за поемане на рискове по отделни видове, дефинира правила за контрол върху рисковете и съответствие с установените лимити. Тези политики подлежат на периодична проверка с цел отразяване на настъпили изменения в пазарните условия и в дейността на Дружеството.

Кредитен риск

Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти и инвестиции във финансови инструменти.

Вземания от клиенти

Експозицията към кредитен риск е в резултат на индивидуалните характеристики на отделните клиенти. Тази експозиция също така може да зависи от риск от неплащане, присъщ за индустрията или за вътрешния пазар, на който Дружеството оперира. Приблизително 86% от приходите на Дружеството за 2008 г. са резултат от продажби към десет клиента (2007 г.: 75% от продажбите са към първите десет клиента), а 22% от приходите за 2008 г. са реализирани от износ (2007 г.: 11%).

Кредитната политика на Дружеството предвижда всеки нов клиент да се проучва за кредитоспособност преди да се предложат стандартните условия на доставка и плащания. Дружеството изисква в повечето от случаите авансов плащане в полза на Дружеството в размер на 20% от стойността на договора. Тези лимити се преглеждат на текуща база. Клиенти, които не могат да се вместят в критериите за кредитоспособност, могат да извършват покупки срещу заплащане в брой.

Дружеството отчита обезценка, която представлява очакваните загуби по отношение на търговските и други вземания и инвестиции. Обезценката се състои основно от компонент, който се отнася за индивидуално значими експозиции и колективен компонент за загуба за групи сходни активи по отношение на загуби, които са възникнали, но все още не са идентифицирани. Колективният компонент се определя на база исторически данни за плащанията по сходни финансови активи.

5. Управление на финансовия риск, продължение

Гаранции

Политиката на Дружеството е да дава финансови гаранции само след предварително одобрение от Съвета на директорите. Политиката на дружеството е финансови гаранции да бъдат обезпечени със записна заповед, авалирани от групата "ЗММ" България Холдинг" АД.

Ликвиден риск

Ликвиден риск възниква при положение, че Дружеството не изпълни своите задължения, когато те станат изискуеми. Дружеството прилага подход, който да осигури необходимия ликвиден ресурс, за да се посрещнат настъпилите задължения при нормални или извънредни условия, без да се реализират неприемливи загуби или да се увреди репутацията на Дружеството.

Дружеството прави финансово планиране, с което да посрещне изплащането на разходи и текущите си задължения за период от 30 дни, включително обслужването на финансовите задължения; това планиране изключва потенциалния ефект на извънредни обстоятелства, които не могат да се предвидят при нормални условия. Дружеството също така има сключени договори за следните кредити с Банка ДСК АД: овърдрафт – до 300 хил.евро, без задължения по овърдрафта към 31 декември 2008 г.; и инвестиционен кредит с балансова стойност към 31 декември 2008 г. в размер на 318 хил.лв.

Пазарен риск

Пазарен риск е рискът при промяна на пазарните цени, като курс на чуждестранна валута, лихвени проценти или цени на капиталови инструменти, доходът на дружеството или стойността на неговите инвестиции да бъдат засегнати. Целта на управлението на пазарния риск е да управлява и контролира експозицията на пазарен риск в приемливи граници като се оптимизира възвръщаемостта.

Валутен риск

Като цяло, Дружеството не е изложено на валутен риск, тъй като:

- покупките на основните стоки и материали, с които Дружеството търгува или влага в производството, са деноминирани в евро
- продажбите на външен пазар също са деноминирани в евро.

Лихвен риск

Дружеството е изложено на лихвен риск, тъй като заемите се договарят с плаващи лихвени проценти, съответстващи на текущите пазарни нива.

Управление на капитала

Политиката на ръководството е да се поддържа силна капиталова база, така че да се поддържа доверието на собствениците и на пазара като цяло и да може да се осигурят условия за развитие на бизнеса в бъдеще.

Целта на Дружеството е да поддържа баланс между по-високата възвръщаемост, която може да е възможна с по-високите нива на задлъжнялост и ползите и сигурността от силна капиталова позиция.

През годината не е имало промени в управлението на капитала на Дружеството.

Дружеството не е предмет на специфични капиталови изисквания, наложени по договор или регулативна рамка.

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

6. Нетни приходи от продажби

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Електрически двигатели	1,383	1,300
Генератори	3,220	1,721
Ремонти на хидрогенератори	9,466	5,992
	<u>14,069</u>	<u>9,013</u>

Приходите от продажби на двигатели и хидрогенератори могат да се анализират по пазари както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Вътрешен пазар	10,770	7,937
Износ	3,299	1,076
<i>В това число:</i>		
Европа	1,309	1,076
Азия	1,990	-
	<u>14,069</u>	<u>9,013</u>

7. Други приходи от дейността

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Печалба от продажба на дълготрайни материални активи	42	161
Продажба на стоки, материали	184	259
Приходи от наеми	293	249
Реинтегрирани провизии за лоши вземания	25	145
Други приходи	194	82
	<u>738</u>	<u>896</u>

8. Разходи за материали

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Основни материали	5,469	3,105
Спомагателни материали	193	251
Ел. енергия	451	344
Инструменти и резервни части	61	90
Други	246	115
	<u>6,420</u>	<u>3,905</u>

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

9. Разходи за външни услуги

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Услуги от подизпълнители	2,629	685
Ремонти	120	242
Съобщителни услуги	39	42
Охрана	152	121
Техническа документация	122	-
Данък сгради такса смет	132	60
Застраховки	27	15
Комисионни договори	541	223
Реклама	30	13
Транспорт	250	162
Други	190	509
	<u>4,232</u>	<u>2,072</u>

В разходите за външни услуги са включени услуги, предоставяни от регистрирания одитор, както следва:

Одит	11	15
Данъчни консултации	-	-
Други услуги	-	-
	<u>11</u>	<u>15</u>

10. Разходи за персонала

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Заплати	2,093	1,539
Задължително социално осигуряване	408	350
Договори за управление, Съвет на директори	64	41
Задължително социално и здравно осигуряване по договори за управление	6	5
	<u>2,571</u>	<u>1,935</u>

Средният брой на персонала за периода е 199 (срещу 202 човека през предходния период)

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

11. Други разходи за дейността

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Разходи за провизии	58	98
Ремонт и поддръжка	16	22
Обезценка на търговски вземания	81	86
Разходи за командировки	127	105
Разходи за глоби и неустойки	6	-
Превоз на служители	83	70
Непризнати разходи от липси и брак на ДМА и краткотрайни активи и начислен ДДС за тях	2	-
Социални разходи в натура	269	226
Данък по ЗКПО	20	17
Други	112	151
	<u>774</u>	<u>775</u>

12. Финансови приходи / (разходи)

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Приходи от валутни операции	25	1
Финансови приходи	<u>25</u>	<u>1</u>
Разходи за лихви	(53)	(44)
Разходи по валутни операции	(53)	(16)
Други финансови разходи	(121)	(43)
Финансови разходи	<u>(227)</u>	<u>(103)</u>
Нетни финансови приходи / (разходи)	<u>(202)</u>	<u>(102)</u>

13. Разходи за данъци

Отчетени в отчета за доходите

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2008	2007
Разходи за данъци за текущия период			
Текуща година		<u>131</u>	<u>109</u>
Отсрочен данък			
Възникване и обратно проявление на временни разлики		<u>(30)</u>	<u>(15)</u>
Общо разходи за данъци в отчета за доходите		<u>101</u>	<u>94</u>

Обяснение на ефективната данъчна ставка

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007	2008	2007
	%		%	
Печалба преди данъци		<u>1,018</u>		<u>917</u>
Корпоративен данък, базиран на законовата данъчна ставка	10.00%	102	10.00%	92
Непризнати (приходи) / разходи за данъчни цели	0.01%	(1)	0.02%	2
	<u>10.01%</u>	<u>101</u>	<u>10.25%</u>	<u>94</u>

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

14. Дълготрайни материални активи

В хиляди лева

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Други дълготрайни активи	Разноди за придобиване на ДМА	Общо
Отчетна стойност					
Салдо към 1 януари 2007 година	8,777	1,337	165	243	10,522
Придобити	-	-	-	1,624	1,624
Вътрешни премествания	168	911	7	(1,331)	(245)
Преоценка на земи и сгради	12,759	-	-	-	12,759
Негиране на натрупана амортизация	(686)	-	-	-	(686)
Отписани	(35)	-	-	-	(35)
Салдо към 31 декември 2007 година	20,983	2,248	172	536	23,939
Салдо към 1 януари 2008 година	20,983	2,248	172	536	23,939
Придобити	-	-	192	1,212	1,404
Вътрешни премествания	104	1,329	99	(1,532)	-
Отписани активи	-	-	-	(51)	(51)
Други изменения	-	(82)	(5)	-	(87)
Салдо към 31 декември 2008 година	21,087	3,495	458	165	25,205
Амортизация и загуби от обезценка					
Салдо към 1 януари 2007 година	494	436	107	-	1,037
Разходи за амортизация за годината	194	238	15	-	447
Амортизация на отписани активи	(2)	-	-	-	(2)
Отписана амортизация на преоценените активи	(686)	-	-	-	(686)
Салдо към 31 декември 2007 година	-	674	122	-	796
Салдо към 1 януари 2008 година	-	674	122	-	796
Разходи за амортизация	286	673	41	-	1,000
Други изменения	-	(80)	(5)	-	(85)
Салдо към 31 декември 2008 година	286	1,267	158	-	1,711
Балансова стойност					
Към 1 януари 2007 година	8,283	901	58	243	9,485
Към 31 декември 2007 година	20,983	1,574	50	536	23,143
Балансова стойност					
Към 1 януари 2008 година	20,983	1,574	50	536	23,143
Към 31 декември 2008 година	20,801	2,228	300	165	23,494

Бележки към годишния финансов отчет

14. Дълготрайни материални активи (продължение)

Към 31.12.2007 година, Дружеството е преценило земя и сгради, използвайки оценката на регистриран независим оценител. На базата на тази оценка балансовата стойност на съответните активи е увеличена със 12,759 хил.лв., като тази сума е била отчетена в увеличение на преоценъчния резерв. Резултатите от преоценката могат да бъдат обобщени както следва:

В хиляди лева

	Земя и сгради	Машини и съоръжения	Други дълготрайни активи	Общо
Увеличение на преоценъчен резерв	9,215	3,544	-	12,759

Дълготрайни материални активи с балансова стойност от 1,915 хил. лева са заложили като обезпечение по получени от Дружеството банковите заеми (виж също бележка 23 Заеми).

Дълготрайни материални активи с балансова стойност към 31 декември 2008 г. в размер на 168 хил. лв. са придобити по финансов лизинг. Към датата на баланса неиздължената част по договори за лизинг е в размер на 142 хил. лв.

15. Дълготрайни нематериални активи

В хиляди лева

	Права върху индустриална собственост	Патенти и търговски марки	Програмни продукти	Общо
Отчетна стойност				
Салдо към 1 януари 2007 година	-	84	35	119
Вътрешни премествания	246	-	-	246
Салдо към 31 декември 2007 година	246	84	35	365
Салдо към 1 януари 2008 година	246	84	35	365
Придобити	-	-	1	1
Салдо към 31 декември 2008 година	246	84	36	366
Амортизация и загуби от обезценка				
Салдо към 1 януари 2007 година	-	69	13	82
Амортизация за годината	-	13	11	24
Салдо към 31 декември 2007 година	-	82	24	106
Салдо към 1 януари 2008 година	-	82	24	106
Амортизация за годината	81	1	8	90
Салдо към 31 декември 2008 година	81	83	32	196
Балансова стойност				
Към 1 януари 2007 година	-	15	22	37
Към 31 декември 2007 година	246	2	11	259
Към 1 януари 2008 година	246	2	11	259
Към 31 декември 2008 година	165	1	4	170

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

16. Дългосрочни финансови активи

<i>В хиляди лева</i>	%		%	
	собственост	2008	собственост	2007
<i>Дългосрочни инвестиции</i>				
„Метеко” АД	3%	<u>7</u>	3%	<u>7</u>
		<u>7</u>		<u>7</u>

17. Отсрочени данъчни активи и пасиви

Признати отсрочени данъчни активи и пасиви

Отсрочените данъчни активи и пасиви произтичат от следните пера:

<i>В хиляди лева</i>	Активи		Пасиви		Нето	
	2008	2007	2008	2007	2008	2007
Преоценка на дълготрайни материални активи	-	-	1,591	1,607	1,591	1,607
Търговски вземания	(12)	(10)	-	-	(12)	(10)
Задължения по непозвани отпуски	(14)	(11)	-	-	(14)	(11)
Провизии за пенсии	(11)	(5)	-	-	(11)	(5)
Провизии за добро изпълнение и съдебни спорове	(22)	(19)	-	-	(22)	(19)
Нетни данъчни (активи) / пасиви	<u>(59)</u>	<u>(45)</u>	<u>1,591</u>	<u>1,607</u>	<u>1,532</u>	<u>1,562</u>

Приложимата данъчна ставка е 10%, определена със Закона за корпоративното подоходно облагане.

Движения през годината във временните разлики

<i>В хиляди лева</i>	Салдо	Отчетени	Отчетени	Салдо
	1 януари 2007	суми в Отчета за доходите	суми в капитала	31 декември 2007
Преоценка на дълготрайни материални активи	336	(5)	1,276	1,607
Търговски вземания	(1)	(9)	-	(10)
Задължения по непозвани отпуски	(8)	(3)	-	(11)
Провизии за пенсии	(5)	-	-	(5)
Провизии за добро изпълнение и др.	(21)	2	-	(19)
	<u>301</u>	<u>(15)</u>	<u>1,276</u>	<u>1,562</u>

Движения през годината във временните разлики

<i>В хиляди лева</i>	Салдо	Отчетени	Отчетени	Салдо
	1 януари 2008	суми в Отчета за доходите	суми в капитала	31 декември 2008
Дълготрайни активи	1,607	(16)	-	1,591
Търговски вземания	(10)	(2)	-	(12)
Задължения по непозвани отпуски	(11)	(3)	-	(14)
Провизии за пенсии	(5)	(6)	-	(11)
Провизии за добро изпълнение и съдебни спорове	(19)	(3)	-	(22)
	<u>1,562</u>	<u>(30)</u>	<u>-</u>	<u>1,532</u>

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

18. Материални запаси

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Материали	2,538	1,504
Незавършено производство	3,659	1,994
Готова продукция	51	207
	<u>6,248</u>	<u>3,705</u>

19. Търговски и други вземания

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Търговски вземания	2,153	405
Данъци за възстановяване	-	21
Предоставени аванси	101	732
Други вземания	94	52
	<u>2,348</u>	<u>1,210</u>

20. Парични средства и парични еквиваленти

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Парични средства в банки	613	2,126
Парични средства в брой	21	18
	<u>634</u>	<u>2,144</u>

21. Основен капитал

Основният капитал е отчетен по номинал в съответствие със съдебната регистрация. Към 31 декември 2008 година основният капитал включва 1,212,705 обикновени акции (2007: 1,212,705) с номинална стойност от 1 лев.

Притежателите на обикновени акции имат право на дивидент в съответствие с оповестения такъв след края на всяка година и право на един глас на акция на събрания на Дружеството. Всички акции на Дружеството са с еднакви права относно активите при ликвидация.

Акционер	2008	%	2007	%
	Брой акции (хил.)		Брой акции (хил.)	
ЗММ България Холдинг АД	971	80.08	967	79.71
Златен лев АД	74	6.11	74	6.11
Акционери юридически лица	113	9.26	101	8.30
Министерство на икономиката	-	-	1	0.11
Индивидуални участници	55	4.55	70	5.77
	<u>1,213</u>	<u>100.00</u>	<u>1,213</u>	<u>100.00</u>

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

22. Доход на акция

Основен доход на акция и доход на акция с намалена стойност

Изчислението на основния доход на акция към 31 декември 2008 година се базира на нетната печалба, припадаща се на притежателите на обикновени акции, възлизаща на 917 хиляди лева (2007: 823 хиляди лева), и средно-претегления брой на обикновените акции, налични за годината, приключваща на 31 декември 2008, от 1,212,705 (2007: 1,212,705). Изчислението е направено както следва:

Нетна печалба, припадаща се на притежателите на обикновени акции

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Нетна печалба за годината	<u>917</u>	<u>823</u>
Нетна печалба/(загуба), припадаща се на притежателите на обикновени акции	<u>0.76</u>	<u>0.68</u>

<i>Средно претеглен брой обикновени акции</i>	2008	2007
Издадени обикновени акции към 1 януари	1,212,705	1,212,705
Акции, издадени през годината	-	-
Брой обикновени акции към 31 декември	<u>1,212,705</u>	<u>1,212,705</u>
Средно претеглен брой акции към 31 декември	<u>1,212,705</u>	<u>1,212,705</u>

23. Заеми

Тази бележка предоставя информация относно договорните условия по заемите на Дружеството. За повече информация, свързана с експозицията на Дружеството към лихвен и валутен риск, виж бележка 25 Финансови инструменти.

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
<i>Дългосрочни заеми</i>		
Обезпечени банкови заеми	94	317
Задължения по финансов лизинг	<u>76</u>	<u>-</u>
	<u>170</u>	<u>317</u>

Краткосрочни заеми

Текуща част от обезпечени банкови заеми	224	735
Текуща част от задължения по финансов лизинг	<u>66</u>	<u>-</u>
	<u>290</u>	<u>735</u>

Заемът от Банка ДСК е за покупка на лазерна установка за рязане и е с експозиция 315 хил. евро. Обезпечение по заема е лазерна машина с балансова стойност 530 хил.лв.

Овърдрафтът от Банка ДСК е овърдрафт за оборотни средства с обезпечение производствени сгради с балансова стойност 1,385 хиляди лева и е с експозиция 300 хил. евро.

Задълженията по финансов лизинг са възникнали в резултат на покупка на транспортни средства.

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

23. Заеми (продължение)

Условия и график за изплащане

В хиляди лева

	Валута	Номинална лихва	Платим до	31 декември 2008		31 декември 2007	
				Номинал	Балансова ст-ст	Номинал	Балансова ст-ст
Обезпечен дългосрочен инвестиционен кредит	Евро	Тримесечен EURIBOR + 2.3%	2010	616	318	616	317
Обезпечен овърдрафт	Евро	Тримесечен EURIBOR + 2.0%	2009	587	-	587	660
Заем от Уникредит Булбанк	Лева	ОЛП + 6.20%	2008	-	-	75	75
Задължения по финансов лизинг	Лева	7.9%	2013	37	31	-	-
Задължения по финансов лизинг	Лева	7%	2011	181	111	-	-
				1,421	460	1,278	1,052

Задължения по финансов лизинг

Задълженията по финансов лизинг са платими както следва

	Бъдещи минимални лизингови плащания	Лихва	Настояща стойност на минимални лизингови плащания	Бъдещи минимални лизингови плащания	Лихва	Настояща стойност на минимални лизингови плащания
В хиляди лева	2008	2008	2008	2007	2007	2007
Под 1 година	74	8	66	-	-	-
Между 1 и 5 години	85	9	76	-	-	-
	159	17	142	-	-	-

24. Провизии

В хиляди лева

	Гаранции за изпълнение	Обезщетения при пенсиониране	Съдебни дела	Общо
Салдо към 1 януари 2008 година	129	48	37	214
Начислени през периода	41	58	22	121
Отписани през периода	(2)	-	-	(2)
Салдо към 31 декември 2008 година	168	106	59	333
Дългосрочни	160	106	59	325
Краткосрочни	8	-	-	8

В хиляди лева

	Гаранции за изпълнение	Обезщетения при пенсиониране	Съдебни дела	Общо
Салдо към 1 януари 2007 година	171	48	37	256
Начислени провизии през годината	33	-	-	32
Реинтегрирани провизии през годината	(75)	-	-	(75)
Салдо към 31 декември 2007 година	129	48	37	214
Дългосрочни	123	48	37	208
Краткосрочни	6	-	-	6

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

25. Търговски, други задължения и задължения към бюджета

<i>В хиляди лева</i>	Бел.	2008	2007
Търговски задължения към свързани лица	27	47	1
Получени аванси		3,829	2,172
Търговски задължения към доставчици		1,279	941
Задължения към персонала		240	183
Дължими социални осигуровки		79	63
Задължения към бюджета		91	503
Други задължения		588	235
		<u>6,153</u>	<u>4,098</u>

26. Финансови инструменти

Кредитен риск

Отчетната стойност на финансовите активи представлява максималната кредитна експозиция. Максималната кредитна експозиция към датата на баланса е:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2008	31 декември 2007
Търговски и други вземания	2,247	458
Инвестиции	7	7
Пари и парични еквиваленти	613	2,126
	<u>2,867</u>	<u>2,591</u>

Максималната кредитна експозиция към датата на баланса за търговски вземания на дружеството, по географски райони:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2008	31 декември 2007
В Европа	520	66
В Азия	663	-
В страната	970	392
	<u>2,153</u>	<u>458</u>

Максималната кредитна експозиция към датата на баланса за търговски вземания на дружеството по видове клиенти:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2008	31 декември 2007
Директни клиенти	2,153	458
	<u>2,153</u>	<u>458</u>

Загуби от обезценка на вземанията

Вревата структура на търговските вземания на дружеството към датата на баланса е:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2008	2007	2007
	Брутна сума	Обезценка	Брутна сума	Обезценка
С ненастъпил падеж	1,595	-	201	-
Просрочени от 31 - 360 дена	564	(6)	239	(31)
Просрочени над 1 година	110	(110)	143	(94)
	<u>2,269</u>	<u>(116)</u>	<u>583</u>	<u>(125)</u>

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

26. Финансови инструменти, продължение

Ликвиден риск

По-долу са представени договорните падежи на финансови задължения, включително очакваните плащания на лихви, като е изключен ефектът от договорени ангажименти за взаимно прихващане:

31 декември 2008 г.

В хиляди лева

	Отчетна	Договорени	6 месеца	6-12	1-5	Повече от 5
	стойност	парични	или по-	месеца	години	години
		потоци	малко			
Обезпечен заем от Банка ДСК	318	(331)	(116)	(117)	(98)	-
Финансов лизинг	142	(159)	(37)	(37)	(85)	-
Търговски и други задължения	6,153	(6,153)	(4,973)	(1,180)	-	-
	6,613	(6,643)	(5,126)	(1,334)	(183)	-

31 декември 2007 г.

В хиляди лева

	Отчетна	Договорени	6 месеца	6-12	1-5	Повече от 5
	стойност	парични	или по-	месеца	години	години
		потоци	малко			
Заеми и овърдрафти	1,052	(1,052)	(622)	(113)	(317)	-
Търговски и други задължения	1,176	(1,176)	(1,176)	-	-	-
	2,228	(2,228)	(1,798)	(113)	(317)	-

Валутен риск

Експозиция към валутен риск

Експозицията на дружеството към валутен риск е незначителен, тъй като 77 % от продажбите за 2008 г. са реализирани на местния пазар в Български лева (2007: 88%) и 100% от продажбите за износ през 2008 г. са реализирани в евро (2007: 100%).

95% от вноса на стоки през 2008 г. и 2007 г. е осъществен в евро.

Заемите, когато са деноминирани в чуждестранна валута, са отпуснати в евро.

Анализ на чувствителността

Анализ на чувствителността от промяна на курса на Българския лев или еврото към трети валути не би имал ефект върху финансовия отчет на Дружеството поради факта, че транзакциите, които то осъществява, са деноминирани в лева и евро.

Лихвен риск

В следващата таблица се включват отчетната стойност на финансовите инструменти според видовете лихвен процент:

26. Финансови инструменти, продължение

Лихвен риск, продължение

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2008	31 декември 2007
Инструменти с фиксирана доходност		
Финансови активи	613	2,126
Финансови пасиви	-	-
	613	2,126
Инструменти с плаваща доходност		
Финансови активи	-	-
Финансови пасиви	(460)	(1,052)
	(460)	(1,052)

Анализ на чувствителността на финансовите инструменти с фиксирана лихва

Дружеството не отчита финансови активи и пасиви с фиксирана лихва по справедлива стойност чрез печалби и загуби и Дружеството не определя деривативи (лихвени суапове) като хеджингови инструменти според модела на справедлива стойност на хеджингово отчитане. Поради това, промяна на лихвените проценти към датата на баланса не би засегнала отчета за доходите.

Анализ на чувствителността на паричните потоци от финансовите инструменти с плаваща лихва

Промяна на лихвените нива с 1 процент към 31 декември би увеличила (намалила) капитала и печалбите и загубите със сумите, показани по-долу. При анализа е допуснато, че всички други променливи, особено валутните курсове, са относително постоянни. Анализът е направен на същата база и за 2007 г.

Ефект от промяна с 1% на лихвения процент по инструменти с плаваща лихва:

<i>В хиляди лева</i>	Ефект от промяна в отчета за доходите		Ефект от промяна в капитала	
	1% увеличение	1% намаление	1% увеличение	1% намаление
31 декември 2008 г.				
Инструменти с плаваща лихва	(5)	5	-	-
Чувствителност на паричния поток (нетно)	(5)	5	-	-
31 декември 2007 г.				
Инструменти с плаваща лихва	(11)	11	-	-
Чувствителност на паричния поток (нетно)	(11)	11	-	-

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

26. Финансови инструменти, продължение

Справедливи стойности в сравнение с отчетните стойности

Справедливите стойности на финансовите активи и пасиви, както и техните отчетни стойности в баланса са представени както следва:

<i>В хиляди лева</i>	31 декември 2008 г.		31 декември 2007 г.	
	Отчетна стойност	Справедлива стойност	Отчетна стойност	Справедлива стойност
Търговски и други вземания	2,348	2,348	1,211	1,211
Инвестиции	7	7	7	7
Пари и парични еквиваленти	634	634	2,144	2,144
Заеми	(460)	(460)	(1,052)	(1,052)
Търговски и други задължения	<u>(6,062)</u>	<u>(6,062)</u>	<u>(3,595)</u>	<u>(3,595)</u>
	<u>(3,533)</u>	<u>(3,533)</u>	<u>(1,285)</u>	<u>(1,285)</u>

27. Задължения за обезщетения на наети лица при пенсиониране

Начислената провизия за обезщетения при пенсиониране към 31 декември 2008 година възлиза на 106 хиляди лева. Приблизителния размер на условните задължения към 31 декември 2007 и 31 декември 2008 година и разходите за заплати на служителите за 2007 и 2008 година се основават на актюерски доклад, при който се използвани следните параметри и предположения:

- Норма на дисконтиране: 4.25%;
- Очаквано увеличение на заплатите: 5%;
- Текучество: 27.09% годишно;

Дата на пенсиониране: съгласно разпоредбите за прослужено време и възраст.

<i>В хиляди лева</i>	2007
Салдо към 1 януари 2007 година	48
Начислени провизии през годината	-
Изплатени през годината	-
Салдо към 31 декември 2007 година	<u>48</u>

<i>В хиляди лева</i>	2008
Салдо към 1 януари 2008 година	48
Начислени провизии през годината	58
Изплатени през годината	-
Салдо към 31 декември 2008 година	<u>106</u>

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

28. Свързани лица

Свързани лица

За Дружеството свързани лица са:

- Индустриален Холдинг България АД – собственик на ЗММ България Холдинг АД;
- ЗММ България Холдинг АД – мажоритарен собственик на капитала;
- ЗММ Сливен АД – дружество под общ контрол;
- ЗММ Нова Загора АД - дружество под общ контрол;
- Леярмаш АД – дружество под общ контрол
- Елпром ЗЕМ АД гр. София – дружество под общ контрол
- Булқари АД гр. София – дружество под общ контрол
- Приват инженеринг АД гр. София -
- КЛВК АД гр. София – дружество под общ контрол
- Булярд АД гр- София – дружество под общ контрол
- Булярд Корабостроителна индустрия АД –гр. Варна – дружество под общ контрол
- Августа Мебел АД гр. Шумен - дружество под общ контрол
- Машстрой АД гр. Троян – дружество под общ контрол
- Хидро пауър АД гр. София – дружество под общ контрол
- КРЗ Порт Бургас АД – гр. Бургас - дружество под общ контрол
- Български корабен регистър АД – гр. Варна - дружество под общ контрол
- Меритайм холдинг АД гр. Варна - дружество под общ контрол
- ИХБ Шипинг Ко АД

Разчети със свързани лица

Към 31 декември 2008 г.

<i>В хиляди лева</i>	Вид на сделката	Задължения	Вземания
ЗММ България Холдинг	Задължения по комисионни	46	-
Акционери	Права за закупуване на акции	1	-
Леярмаш АД	Вземания по продажба на технологичен отпадък	-	7
		<u>47</u>	<u>7</u>

Към 31 декември 2007 г.

<i>В хиляди лева</i>	Вид на сделката	Задължения	Вземания
Леярмаш АД	Вземания по продажба на технологичен отпадък	-	1
Акционери		1	-
		<u>1</u>	<u>1</u>

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

28. Свързани лица, продължение

Сделки със свързани лица

Продажби	Вид на сделката	2008	2007
ЗММ Нова Загора	ДМА	7	-
ЗММ Нова Загора	Лазерно рязане	6	-
Леярмаш АД	Материали	16	29
Булярд Корабостроителна	Ремонт	44	-
Индустрия АД			
ЗММ Сливен	Производство	-	8
		<u>73</u>	<u>37</u>

Покупки	Вид на сделката	2008	2007
ЗММ България холдинг	Комисионни	532	-
ИХБ България холдинг	Комисионни	52	62
ЗММ Нова Загора	ДМА	7	-
Леярмаш	Услуги	8	-
		<u>599</u>	<u>62</u>

Други	Вид на сделката	2008	2007
Индустриален холдинг	Лихви	-	5
България			
Индустриален холдинг	Получени парични заеми	-	207
България			
Индустриален холдинг	Възстановени парични заеми	-	264
България			
ЗММ България холдинг	Заем – получен и върнат	-	40
ЗММ България холдинг	Лихви	-	1
ЗММ България холдинг	Услуги	-	2
Булкари	Заем – получен и върнат	-	100
Булкари	Лихви	-	3
		<u>-</u>	<u>622</u>

Транзакции с директори и служители с контролни функции

Дружеството също така има отношение на свързано лице с директори и служители с контролни функции.

Общата сума на начислените възнаграждения и социални осигуровки, включени в разходите за персонала и в разходи за външни услуги както следва:

<i>В хиляди лева</i>	2008	2007
Изпълнителен директор	46	26
Съвет на директорите	18	18
	<u>64</u>	<u>44</u>

В сумата на възнагражденията на Изпълнителния Директор за 2007 г. не е включено допълнително възнаграждение, разпределено от резервите на Дружеството (тантием) в размер.

ЕЛПРОМ ЗЕМ АД

Бележки към годишния финансов отчет

29. Събития след датата на баланса

Няма съществени събития, настъпили след датата на баланса, изискващи оповестяването им в настоящия финансов отчет.

30. Условни задължения

Във връзка с договорните задължения на „Елпром ЗЕМ“ АД има издадени банкови гаранции в полза на трети лица както следва:

Банкови гаранции от Банка ДСК:

- НЕК ЕАД – две гаранции на обща стойност 90,473.31 лв.
- Мавел Чехия - една гаранция на стойност 48,600 евро

Банковите гаранции, заедно с инвестиционния кредит и овърдрафт от банка ДСК, са обезпечени с първа по ред ипотека върху промишлени сгради, заедно с идеалните части от земята, прилежащи към сградите на адрес гр. София, бул. Рожен 41.

Банкови гаранции от ТБ Алианц България, авалирани от ЗММ България холдинг:

- НЕК ЕАД – гаранция на стойност 1,480 лв. с падеж 01.03.2010 г. и обезпечение блокирани парични средства на стойност 1,554 лв.
- НЕК ЕАД – гаранция на стойност 1,257 лв. с падеж 01.03.2010 г. и обезпечение блокирани парични средства на стойност 1,320 лв.
- НЕК ЕАД – гаранция на стойност 20,121.69 щатски долара с падеж 28.05.2009 г. и обезпечение залог на вземане по ЗОЗ на стойност 402,433.76 щатски долари и запис на заповед на стойност 20,121.69 щатски долара
- Ва Тех Хидро Австрия – гаранция на стойност 156,374.50 евро с падеж 31.01.2010 г. и обезпечение залог на вземане по ЗОЗ на стойност 1,563,745 евро и запис на заповед на стойност 156,374.50 евро
- Ва Тех Хидро Австрия – гаранция на стойност 234,561.75 евро с падеж 31.01.2009 г. и обезпечение залог на вземане по ЗОЗ на стойност 1,563,745 евро и запис на заповед на стойност 234,561.75 евро
- Мавел Чехия – гаранция на стойност 136,040.40 евро с падеж 01.06.2009 г. и обезпечение залог на вземане по ЗОЗ на стойност 136,040.40 евро и запис на заповед на стойност 136,040.40 евро
- Мавел Чехия – гаранция на стойност 136,040.40 евро с падеж 01.06.2009 г. и обезпечение залог на вземане по ЗОЗ на стойност 136,040.40 евро и запис на заповед на стойност 136,040.40 евро